

**INFORMOVANÝ SOUHLAS SE
ZDRAVOTNÍM VÝKONEM;
ODMÍTNUTÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE**

Okruh č. 2

ROZLIŠOVAT

Informovaný souhlas

svobodný, je-li dán bez jakéhokoliv nátlaku,

informovaný, je-li pacientovi před vyslovením souhlasu podána informace o zdravotním stavu;

Informace o zdravotním stavu

Informace o zdravotním stavu je pacientovi sdělena při přijetí do péče

dále vždy, je-li to s ohledem na poskytované zdravotní služby nebo zdravotní stav pacienta účelné.

Pacient se může vzdát

INFORMOVANÝ SOUHLAS

Svobodný = bez nátlaku, ani pod stresem

Srozumitelný = takovou formou, že je jasné, k čemu dává pacient souhlas a za jakých podmínek

Kvalifikovaný = informaci podává způsobilá osoba (lékař s atestací)

Informovaný = příčina a původ nemoci; účel povaha, přínos, důsledky a rizika výkonu; jiné možnosti; navazující léčba; omezení a doporučení ve způsobu života

Nejen formálně, ale i materiálně (fakticky)

INFORMOVANÝ SOUHLAS

Konkludentní, ústní (záznam do karty), písemný (založení do dokumentace)

Formu volí lékař podle vhodnosti

Povinná písemná forma – např. transplantace, lékařský pokus na člověku, interrupce, asistované reprodukce, sterilizace atd.

Souhlas s hospitalizací vždy písemně

Souhlas musí být vždy!

Poskytnutí péče bez souhlasu – pokuta do 500.000,- Kč

INFORMACE O ZDRAVOTNÍM STAVU

příčině a původu nemoci, jejím stadiu a předpokládaném vývoji,

účelu, povaze, předpokládaném přínosu, možných důsledcích a rizicích navrhovaných zdravotních služeb,

jiných možnostech poskytnutí zdravotních služeb, jejich vhodnosti, rizicích, další potřebné léčbě,

omezeních a doporučeních ve způsobu života s ohledem na zdravotní stav a možnosti

- vzdát se podání informace o zdravotním stavu
- určit osoby kterým se mají podat informace nebo vyslovit zákaz o podávání informací o zdravotním stavu podle § 33.

Informace o nepříznivé diagnóze nebo prognóze zdravotního stavu pacienta může být v nezbytně nutném rozsahu a po dobu nezbytně nutnou zadržena,

- lze-li důvodně předpokládat, že by její podání mohlo pacientovi způsobit závažnou újmu na zdraví.

To neplatí pokud:

- **a)** informace o určité nemoci nebo predispozici k ní je jediným způsobem, jak pacientovi umožnit podniknout preventivní opatření nebo podstoupit včasnou léčbu,
- **b)** zdravotní stav pacienta představuje riziko pro jeho okolí,
- **c)** pacient žádá výslovně o přesnou a pravdivou informaci, aby si mohl zajistit osobní záležitosti.

Zásah do integrity člověka

CC0 Public Domain

OBEČNÉ PRAVIDLO

nikdo nesmí zasáhnout do integrity jiného člověka bez jeho souhlasu

- souhlasu uděleného s vědomím o povaze zásahu a o jeho možných následcích
- Souhlasí-li někdo, aby mu byla způsobena závažná újma, nepřihlíží se k tomu;

ZDRAVOTNICKÝ ZÁKROK A INFORMOVANÝ SOUHLAS

Občanský zákoník

Zákon o zdravotních službách

Kdo chce provést na jiném člověku zákrok, vysvětlí mu srozumitelně povahu tohoto zákroku.

Vysvětlení je řádně podáno, lze-li rozumně předpokládat, že druhá strana pochopila způsob a účel zákroku včetně očekávaných následků i možných nebezpečí pro své zdraví, jakož i to, zda přichází v úvahu případně i jiný postup.

Zdravotní služby lze pacientovi poskytnout pouze s jeho svobodným a informovaným souhlasem, nestanoví-li tento zákon jinak.

Informovaný souhlas je, pokud je pacientovi před vyslovením souhlasu podána informace podle

Zákonný zástupce má právo klást otázky;

FORMA SOUHLASU

OZ

Písemnou formu, má-li být oddělena část těla, která se již neobnoví.

Písemnou formu vyžaduje i souhlas k

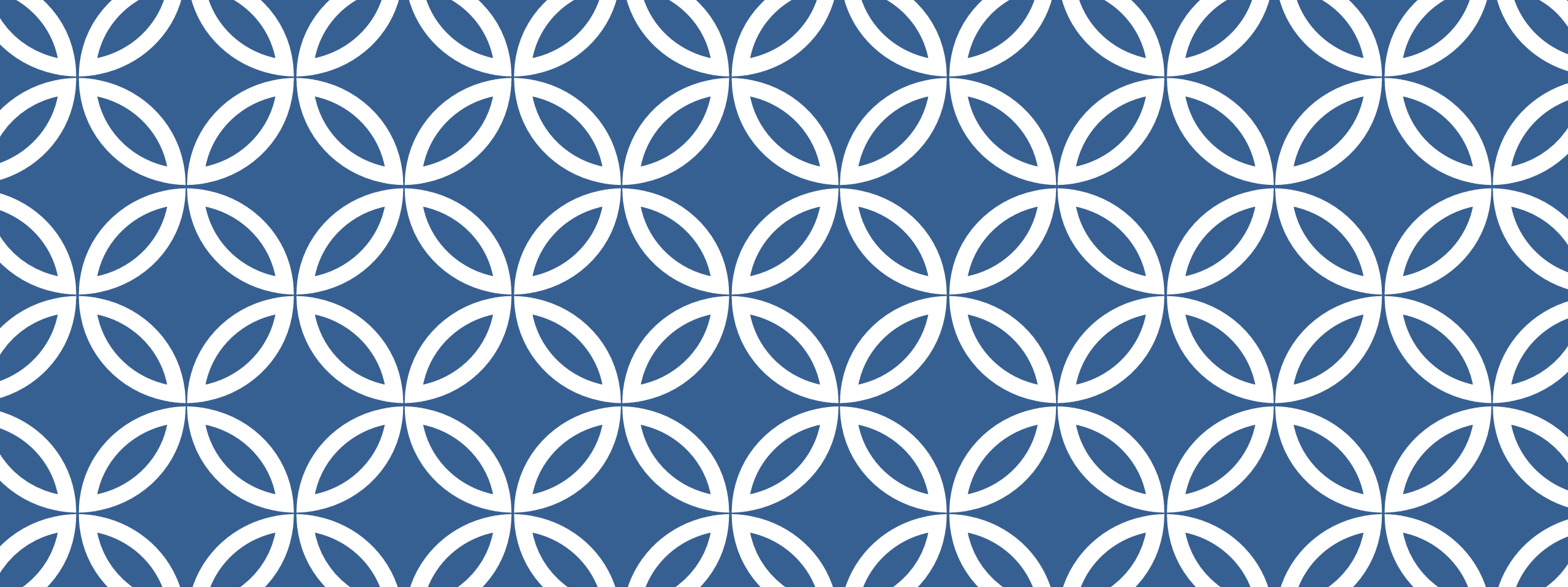
a) lékařskému pokusu na člověku, nebo

b) zákroku, který zdravotní stav člověka nevyžaduje; to neplatí, jedná-li se o kosmetické zákroky nezanechávající trvalé nebo závažné následky.

ZOZS

Písemná

- Obecně pouze pokud tak určí poskytovatel
- Vždy u hospitalizace
- Asistovaná reprodukce, sterilizace
- Psychochirurgický výkon
- Ověřování nových postupů
- Klinické studie

**ODMÍTNUTÍ
POSKYTNUTÍ ZS** |

POTŘEBA ROZLIŠOVAT

Odmítnutí Zdravotnickým pracovníkem

- Výhrada svědomí
- odmítnout poskytnutí zdravotních služeb pacientovi v případě, že by jejich poskytnutí odporovalo jeho svědomí nebo náboženskému vyznání

Nepřevzetí do péče poskytovatelem

- jestliže pacient, zákonný zástupce nebo opatrovník pacienta odmítne prokázání totožnosti
- by přijetím pacienta bylo překročeno únosné pracovní zatížení (Snížilo by to bezpečnost pacientů)
- přijetí brání provozní důvody
- není pojištěncem zdravotní pojišťovny, se kterou má poskytovatel uzavřenu smlouvu
- **Vztahuje se na poskytovatele, NE na lékaře**

VÝHRADA SVĚDOMÍ

Zdravotnický pracovník může odmítnout poskytnutí zdravotních služeb pacientovi v případě, že by jejich poskytnutí odporovalo jeho svědomí nebo náboženskému vyznání.

O této skutečnosti je povinen ihned informovat poskytovatele, který zajistí pacientovi jiného zdravotnického pracovníka.

Nemůže-li poskytovatel zajistit jiného zdravotnického pracovníka, zajistí pacientovi jiného poskytovatele, který mu zdravotní služby poskytne, pokud pacient zajištění jiného poskytovatele neodmítne.

Zdravotnický pracovník nemůže odmítnout poskytnutí zdravotních služeb pacientovi z důvodu uvedeného ve větě první, pokud by odmítnutím došlo k ohrožení života pacienta nebo k vážnému ohrožení jeho zdraví a poskytovatel není schopen zajistit poskytnutí zdravotních služeb jiným zdravotnickým pracovníkem

Ukončení péče (poskytovatel)

prokazatelně předá pacienta s jeho souhlasem do péče jiného poskytovatele, pominou důvody pro poskytování zdravotních služeb; to neplatí, jde-li o registrujícího poskytovatele; ustanovení § 47 odst. 2 není dotčeno,

pacient vysloví nesouhlas s poskytováním veškerých zdravotních služeb,

pacient závažným způsobem omezuje práva ostatních pacientů,

úmyslně a soustavně nedodrží navržený individuální léčebný postup, pokud s poskytováním zdravotních služeb vyslovil souhlas,

nebo se neřídí vnitřním řádem

přestal poskytovat součinnost nezbytnou pro další poskytování zdravotních služeb;

Nesmí dojít k ohrožení života pacienta nebo vážnému poškození jeho zdraví!

**NE SOUHLAS S
POSKYTNUTÍM
ZDRAVOTNÍCH
SLUŽEB**

NESOUHLAS

Revers

Odvolání
souhlasu

Dříve
vyslovené
přání

REVERS

Pacientovi, kterému byla podána informace o zdravotníma který **odmítá vyslovit souhlas** s poskytnutím zdravotních služeb, **nejde-li o případ, kdy lze zdravotní služby poskytnout bez souhlasu**, **je opakovaně** podána informace o jeho zdravotním stavu v rozsahu a způsobem, ze kterého je zřejmé, že neposkytnutí zdravotních služeb může vážně poškodit jeho zdraví nebo ohrozit život.

Jestliže pacient i nadále odmítá vyslovit souhlas, učiní o tom písemné prohlášení (revers).

ODVOLÁNÍ SOUHLASU

Pacient může svůj souhlas s poskytnutím zdravotních služeb odvolat.

Odvolání souhlasu není účinné, pokud již bylo započato provádění zdravotního výkonu, jehož přerušování může způsobit vážné poškození zdraví nebo ohrožení života pacienta.

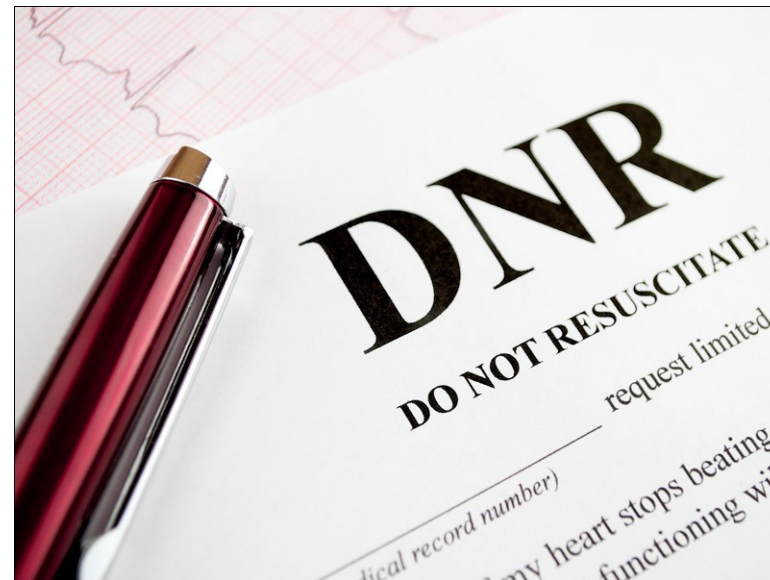
ZÁZNAM

Písemný souhlas, písemné odvolání souhlasu, popřípadě záznam o odvolání tohoto souhlasu je součástí zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi; podepíše je pacient a zdravotnický pracovník.

Odmítá-li pacient záznam podepsat, zdravotnický pracovník tuto skutečnost do záznamu doplní; podepíše zdravotnický pracovník a svědek.

DŘÍVE VYSLOVENÉ PŘÁNÍ

Pacient může pro případ, kdy by se dostal do takového zdravotního stavu, ve kterém nebude schopen vyslovit souhlas nebo nesouhlas s poskytnutím zdravotních služeb a způsobem jejich poskytnutí, tento souhlas nebo nesouhlas předem vyslovit

POSKYTOVATEL BUDE BRÁT ZŘETEL NA DŘÍVE VYSLOVENÉ PŘÁNÍ PACIENTA,

má-li ho k dispozici,

za podmínky, že v době poskytování zdravotních služeb nastala předvídatelná situace, k níž se dříve vyslovené přání vztahuje,

pacient je v takovém zdravotním stavu, kdy není schopen vyslovit nový souhlas nebo nesouhlas.

BUDE RESPEKTOVÁNO JEN TAKOVÉ DŘÍVE VYSLOVENÉ PŘÁNÍ, KTERÉ BYLO

učiněno na základě písemného poučení pacienta o důsledcích jeho rozhodnutí,

a to lékařem v oboru všeobecné praktické lékařství, u něhož je pacient registrován, nebo jiným ošetřujícím lékařem v oboru zdravotní péče, s nímž dříve vyslovené přání souvisí.

Dříve vyslovené přání musí mít písemnou formu a musí být opatřeno úředně ověřeným podpisem pacienta. Součástí dříve vysloveného přání je písemné poučení ošetřujícího lékaře.

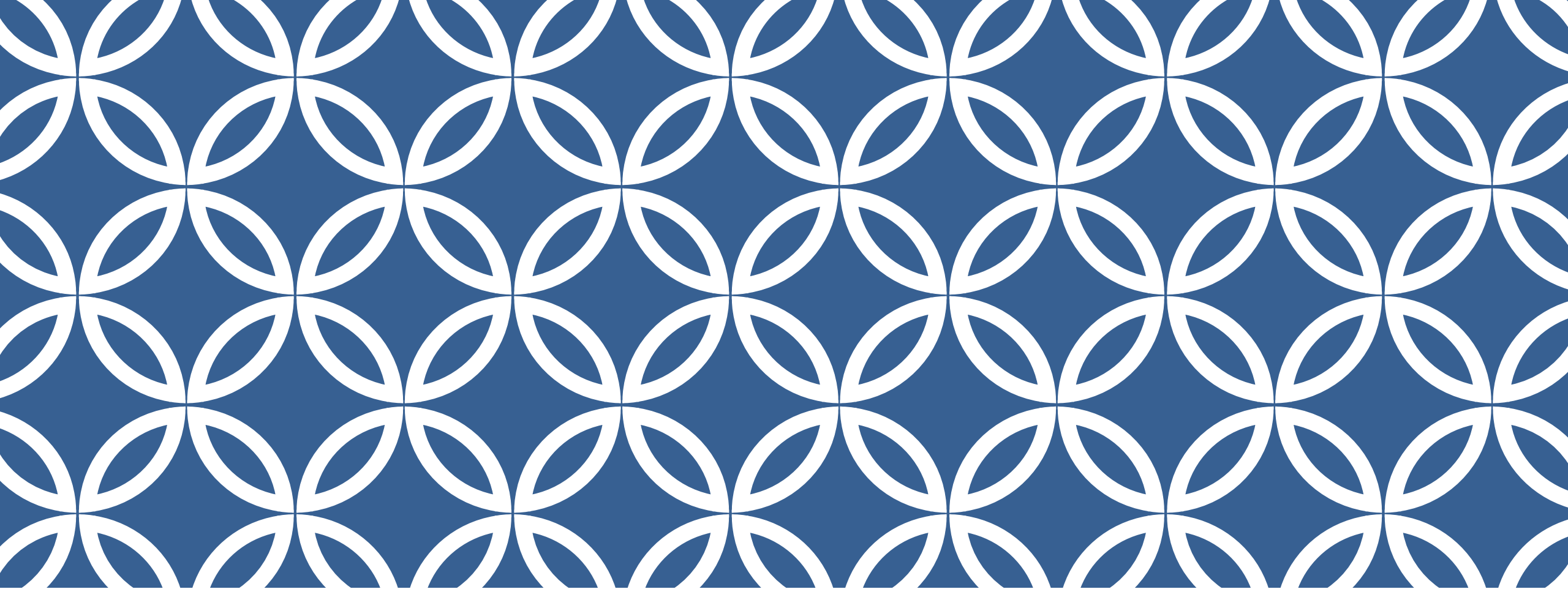
Při přijetí do péče v průběhu hospitalizace se zaznamená do zdravotnické dokumentace

Nelze vyslovit u nezletilých a pacientů zbavených způsobilosti k právním úkonům

Dříve platnost je 5 let – zrušeno nálezem ÚS

DŘÍVE VYSLOVENÉ PŘÁNÍ

- a) není třeba respektovat, pokud od doby jeho vyslovení došlo v poskytování zdravotních služeb, k nimž se toto přání vztahuje, k takovému vývoji, že lze důvodně předpokládat, že by pacient vyslovil souhlas s jejich poskytnutím;
- b) nelze respektovat, pokud nabádá k takovým postupům, jejichž výsledkem je aktivní způsobení smrti,
- c) nelze respektovat, pokud by jeho splnění mohlo ohrozit jiné osoby,
- d) nelze respektovat, pokud byly v době, kdy poskytovatel neměl k dispozici dříve vyslovené přání, započaty takové zdravotní výkony, jejichž přerušení by vedlo k aktivnímu způsobení smrti.

SEMINAR PART |

PŘÍKLAD

22. DUBNA 2016 6:00 | [LIDOVKY.CZ](#) > [ZPRÁVY](#) > [DOMOV](#)

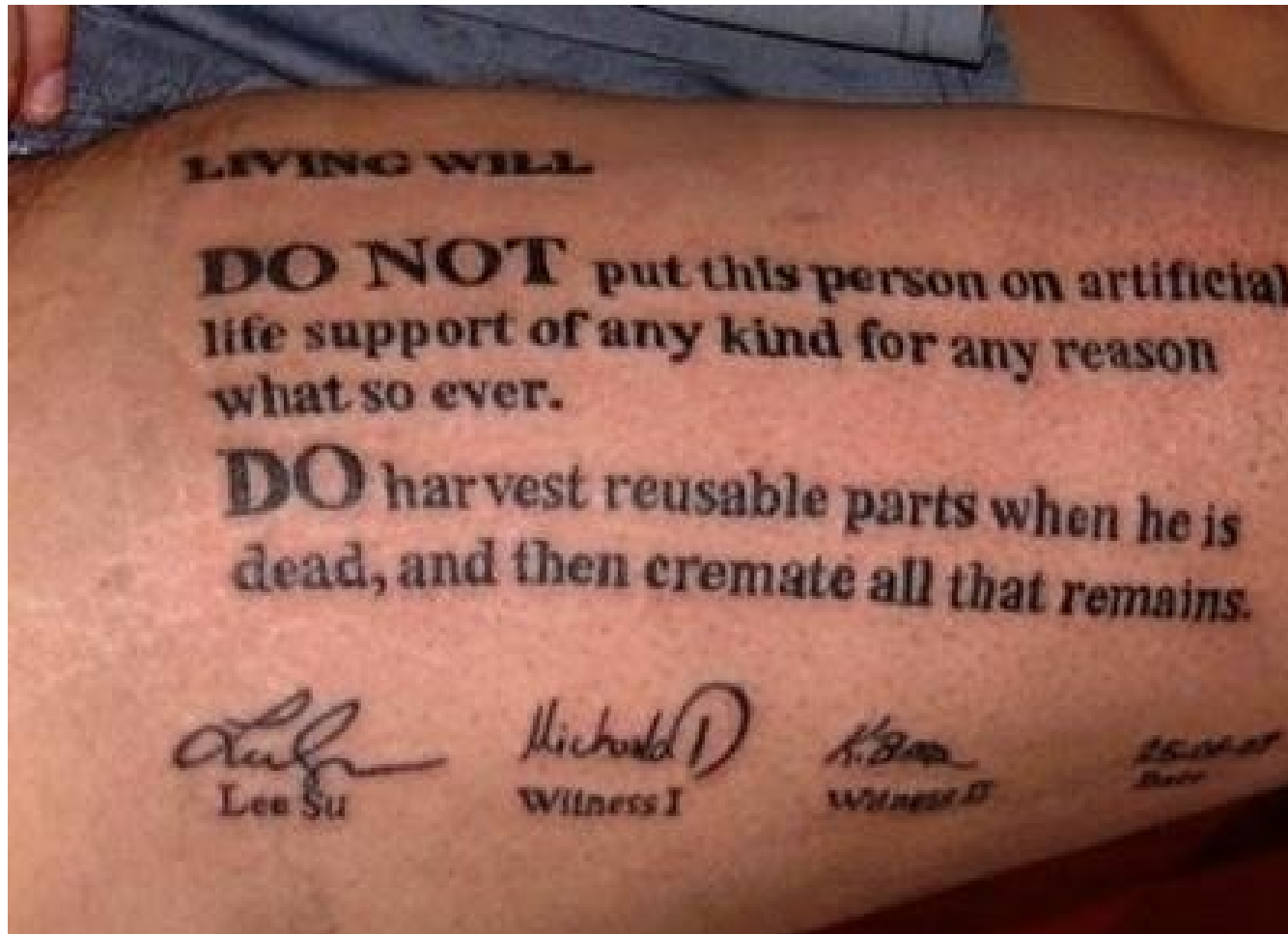
Zubař chtěl 800 za ‚nespolupracující dítě‘. Ministerstvu se praktika nelíbí

U ZUBAŘE (ILUSTRÁČNÍ FOTO) | FOTO: SHUTTERSTOCK

PRAHA V jedné z pražských ordinací si účtovali příplatek 800 korun za nespolupracující dítě. Ještě jsme se s tím nesetkali, přiznává stomatologická komora. Po zájmu serveru Lidovky.cz byla ale položka v ceníku tajně stažena.

PRAKTICKÝ PŘÍKLAD – DÁ SE RESPEKTOVAT?

DALŠÍ PŘÍKLAD

Zubařka odmítla ošetřit romskou rodinu! Za diskriminaci se musí omluvit a zaplatit 30 tisíc!

20.02.2016 03:00 / Krimi

Dlouhých pět let čekala romská rodina z Brna na spravedlnost! Když v roce 2011 přišel otec s nezletilou dcerou za zubařkou kvůli akutním bolestem zubů, odmítla je ošetřit kvůli jejich etnickému původu! Nyní obdrželi omluvu za diskriminaci a třicetitisícové odškodnění za újmu na důstojnosti!

Trvalo to pět let, přesto se Rom dočkal odškodnění za diskriminaci kvůli jeho etnickému původu. | IQ Roma servis

NEJČTENĚJŠÍ ČLÁNKY

1. Sobotko, jsi arogantní parchant! Vzkazují členo.
2. Zemřel herec z Ulice a Rodinných pout Tomáš V
3. Bohužel končí jedna z nejlepších bank u nás!...
4. To se dělá, paní ministryn! Že se nestydíte!...
5. Totální porážka ČSSD: Spokojený Babiš, zoufalý

Jak postupovat, na koho se obrátit?

AGRESIVNÍ/NESPOLUP RACUJÍCÍ PACIENTI

Omezovací prostředky lze
použít

K OMEZENÍ VOLNÉHO POHYBU PACIENTA PŘI POSKYTOVÁNÍ ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB LZE

POUŽÍT

a) ucpání pacienta zdravotnickými pracovníky nebo jinými osobami k tomu určenými poskytovatelem,

b) omezení pacienta v pohybu ochrannými pásy nebo kurty,

c) umístění pacienta v síťovém lůžku,

d) umístění pacienta v místnosti určené k bezpečnému pohybu,

e) ochranný kabátek nebo vestu zamezující pohybu horních končetin pacienta,

f) psychofarmaka, popřípadě jiné léčivé přípravky podávané parenterálně, které jsou vhodné k omezení volného pohybu pacienta při poskytování zdravotních služeb, pokud se nejedná o léčbu na žádost pacienta nebo soustavnou léčbu psychiatrické poruchy, nebo

g) kombinaci prostředků uvedených v písmenech a) až f),

(dále jen „omezovací prostředky“).

OMEZOVACÍ PROSTŘEDKY LZE POUŽÍT

a) pouze tehdy, je-li účelem jejich použití odvrácení bezprostředního ohrožení života, zdraví nebo bezpečnosti pacienta nebo jiných osob, a

b) pouze po dobu,
po kterou trvají
důvody jejich
použití podle
písmene a).

POSKYTOVATEL JE POVINEN ZAJISTIT, ABY

- a) pacient, u kterého je omezovací prostředek použit, byl s ohledem na jeho zdravotní stav srozumitelně informován o důvodech použití omezovacího prostředku,
- b) zákonný zástupce nebo opatrovník pacienta byl o použití omezovacích prostředků bez zbytečného odkladu informován;
- c) pacient po dobu použití omezovacího prostředku byl pod dohledem zdravotnických pracovníků;
 - dohled musí odpovídat závažnosti zdravotního stavu pacienta a zároveň musí být přijata taková opatření, která zabrání poškození zdraví pacienta,
- d) použití omezovacího prostředku indikoval vždy lékař; ve výjimečných případech, vyžadujících neodkladné řešení, může použití omezovacích prostředků indikovat i jiný zdravotnický pracovník nelékařského povolání, který je přítomen;
lékař musí být o takovém použití omezovacího prostředku neprodleně informován
- e) každé použití omezovacího prostředku bylo zaznamenáno do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi.

PŘÍKLAD K ŘEŠENÍ

Lékaře napadl pacient mačetou. Teď dostane psychiatr **milionové odškodné**

4. 5. 2011 13:06 Domácí 0

reklama

- Policie nedokázala ochránit pražského psychiatra Karla Hynka, když ji požádal o pomoc kvůli výhrůžkám pacienta, který následně lékaře vážně zranil. Nyní soud Hynkovi přiznal odškodné čtyř milionů korun.

Ilustrační foto: Městský soud v Praze
autor: Archiv HN

- Vašeho kolegu napadl pacient s psychickou poruchou
 - Jaké jsou možné řešení situace?

VYÚSTĚNÍ

Psychiatr Karel Hynek, kterého v květnu roku 2003 napadl jeho pacient mačetou, dostane čtyřmilionové odškodnění. S konečnou platností o tom dnes rozhodl pražský městský soud, který tak potvrdil prvoinstanční verdikt Obvodního soudu pro Prahu 2. Lékař peníze požadoval za nečinnost policie. Několikrát ji totiž na hrozící nebezpečí upozorňoval, ale ochrany se nedočkal.

Muž podle znalců trpí vážnou duševní poruchou s bludy a sexuální deviací - homosexuální pedofilií a sadismem. Právě kvůli zvráceným sexuálním představám začal Hynka navštěvovat.

Časem však začal mít pocit, že mu chce lékař ublížit, což v květnu 2003 vyústilo v útok mačetou v Hynkově ordinaci na Vinohradech. Lékař byl po napadení převezen v bezvědomí a s těžkým zraněním hlavy a rukou do nemocnice. Po dvou náročných operacích byl propuštěn.

Psychiatr se ve své žalobě opíral především o závěry kontrolních orgánů ministerstva vnitra, které prý zjistily v postupu policie pochybení. Několikrát prosil policii o pomoc s tím, že mu pacient vyhrožuje. Policisté ale nejprve případ odložili, protože lékař neměl pro své tvrzení žádné svědky. Ani poté, co jeho slova potvrdili další lidé, však policie nijak nezareagovala.

OPAKOVÁNÍ

Je lékař zproštěn odpovědnosti za zákrok, když s ním pacient souhlasil?

OPAKOVÁNÍ

Ne. I přesto, že dal pacient k zákroku souhlas, lékař dále odpovídá za jeho provedení a nezprošťuje se svých zákonných povinností. Mezi ně patří např. povinnost počínat si tak, aby pacientovi nevznikla újma, poskytovat péči na náležitě úrovni, tedy tzv. lege artis a postupovat v souladu s etickými principy.

OPAKOVÁNÍ

Může lékař operaci rozšířit a provést také další zákrok, ke kterému nemá souhlas?

OPAKOVÁNÍ

Takový postup je možný, avšak pouze v případě, kdy je možno léčit pacienta bez jeho souhlasu (viz výše). Jedná se zejména o případy, kdy je pacient již v narkóze, souhlas tedy není možné získat, a na základě nových skutečností je nutné provést zákrok pro záchranu života nebo zdraví pacienta.

OPAKOVÁNÍ

Má pacient právo obdržet kopii informovaného souhlasu, který podepsal?

OPAKOVÁNÍ

Zdravotnická zařízení mají ze zákona povinnost poskytnout pacientovi na jeho žádost kopii souhlasu. Může se tak stát buď ihned při jeho udělení, nebo kdykoliv později na žádost pacienta. Kopie souhlasu bývá poskytnuta ze zdravotnické dokumentace, ve které musí být ze zákona tento souhlas uschován.